

PRECUVÂNTARE

Unul dintre cei mai mari erudiți români, diplomat, cărturar, poet și traducător, **logofătul Udriște Năsturel** este considerat a fi o personalitate a vremii lui, care și-a pus amprenta asupra epocii spirituale și culturale din timpul voievodului Matei Basarab, cumnatul său.

Udriște Năsturel face parte din acea elită a intelectualilor atașați de Biserica noastră Ortodoxă, așa cum au mai fost și alții, precum frații Greceanu, Milescu Spătarul sau Constantin Cantacuzino Stolnicul, care **au apărat credința strămoșească și au promovat-o** prin mijloacele puse la dispoziție de epoca lor.

Reprezentant al umanismului de sorginte creștină, cu o solidă educație religioasă, cunoscător a câtorva limbi străine, înțelept și echilibrat, deținătorul unei impresionante biblioteci, Udriște Năsturel a fost **cel mai important sfătuitor al Voievodului Matei Basarab**, sprijinind rezistența antiotomană prin intermediul culturii și al credinței.

La îndemnul lui, **Voievodul Matei Basarab**, sprijinit și de mitropoliții **Grigorie I, Teofil și Ștefan I**, a demarat o adevărată ofensivă spirituală și culturală ortodoxă, în cadrul căreia a ctitorit numeroase biserici și mănăstiri și a sprijinit tipărirea multor cărți, astfel că epoca sa a fost considerată ca fiind cea mai națională din întreaga noastră istorie.

În cadrul acestui demers, **la îndemnul lui Udriște Năsturel, au fost tipărite de către Matei Voievod Basarab**, în cele **patru centre tipografice** de la Târgoviște, Dealu, Câmpulung și Govora, **21 de volume**, dintre care menționăm: *Evanghelia învățătoare* (1644), *Pravila de la Govora* (1640), *Răspuns la catehismul calvinesc* (1645), ori *Pravila cea Mare* (1652), adevărat monument al culturii canonice și juridice răsăritene.

Udriște a sprijinit, cu toată puterea și influența sa, celebra **Schola graeca et latina** de la Mănăstirea Stelea din Târgoviște, **Scoala de limbă slavonă** din Târgoviște, **școlile mănăstirești de la Câmpulung, Dealu și Govora**, pentru a ridica nivelul de cultură al contemporanilor săi, văzând în educație un mijloc de aprofundare a credinței și o cale de propășire socială și națională.

Iubitor al credinței ortodoxe și preocupat de nevoile religioase concrete ale contemporanilor săi, **a ctitorit două biserici**: cea cu hramul *Adormirea Maicii Domnului* din **Târgoviște** și cea cu hramul *Sfinții Voievozi Mihail și Gavriil* din **Herăști**, județul Giurgiu.

Udriște **a compus versuri la stemă**, în limba slavonă, și de aceea este considerat a fi **cel dintâi stihuitor de sorginte cultă din literatura noastră**, fiindu-i apreciate versurile

din cadrul volumelor: *Molitvelnicul slavonesc* (1635), *Pravila de la Govora* (1640), *Antologhionul slavonesc* (1643), *Imitatio Christi* (1647) și *Triod-Penticostarul slavonesc* (1649).

Bun cunoscător al învățaturii de credință ortodoxă, Udriște Năsturel se remarcă prin frumoasele, oportunele și edificatoarele **prefete** scrise de el și apărute în volumele tipărite în epoca sa, ce reprezintă veritabile expuneri ale credinței ortodoxe pe anumite teme, cu un evident rol catehetic și misionar.

Dar, Udriște Năsturel este și un **cunoscut traducător**, fiind celebre traducerile sale *De imitatione Christi*, din limba latină, contra propagandei calvine dezlănțuite mai ales în Transilvania, și *Viața Sfinților Varlaam și Ioasaf*, din limba slavonă.

S-a manifestat pentru **apărarea credinței strămoșești** contra propagandei eterodoxe a timpului său, străduindu-se pentru **intensificarea misiunii pastorale ortodoxe**, pentru **creșterea nivelului de catehizare și de cultură spirituală**, precum și pentru **susținerea în general al activității Bisericii Ortodoxe Române**.

Acest volum apare cu prilejul comemorării celor **360 de ani de la trecerea la cele veșnice a lui Udriște Năsturel** și cuprinde articole științifice ale unor iluștrii reprezentanți ai mediului academic local și național.

Invoc binecuvântarea Atotmilostivului Dumnezeu asupra tuturor celor care au contribuit la apariția acestui volum, precum și asupra cititorilor lui.

† N I F O N

Arhiepiscop și Mitropolit